

نگاهی به بازار بیمه کویت

گردآورنده: مدیریت طرح و برنامه بیمه مرکزی ج.ا.

۱. نمای سیاسی

کویت با توجه به جمعیت کم حدود ۲,۵ میلیون نفر و تولید ناخالص ملی نسبتاً بالا، درآمد سرانه خوبی دارد. متوسط درآمد سرانه مردم کویت در سال ۱۹۹۹ حدود ۱۲ هزار و ۵۰۰ دلار بود که این رقم در سال ۲۰۰۸ به حدود ۵۴۰۰۰ دلار رسیده است. در این کشور کمتر کسی زیر خط فقر زندگی می‌کند و اغلب خانواده‌ها از زندگی نسبتاً مرفهی برخوردارند. تمایل به تجملات و تشریفات که به صورت یک خرده فرهنگ در خانواده‌های کویتی نمود یافته است، برگرفته از همین رفاه نسبی اجتماعی است.

می‌توان گفت که ساختار سیاسی کویت در بین کشورهای منطقه در یک چهارچوب عربی و خلیجی به الگوی سیاسی دموکراسی غربی نزدیک‌تر است. در میان کشورهای عرب حوزه خلیج فارس، مردم کویت از آگاهی و رشد سیاسی و سطح علمی خوبی نسبت به سایر کشورها برخوردارند.

تولید ناخالص داخلی کویت پس از جنگ دوم خلیج فارس و از سرگیری فعالیت‌های اقتصادی در سال ۱۹۹۲ رشد یافت. به گونه‌ای که در سال ۱۹۹۳ تولید ناخالص داخلی کویت به ۷/۳۴ میلیارد دینار رسید که در مقایسه با سال ۱۹۹۲، ۳۳ درصد رشد کرد و تا سال ۲۰۰۸ به حدود ۱۴۸ میلیارد دلار رسید.

در این کشور احزاب سیاسی رسمی یا غیررسمی وجود ندارند. جمعیت‌های سیاسی و مذهبی تحت پوشش مسائل مذهبی و اجتماعی می‌توانند فعالیت‌های سیاسی داشته باشند. کویت به لحاظ موقعیت جغرافیایی خاص و داشتن منابع سرشار نفت، برقراری روابط با تمام کشورها را در حفظ ثبات خلیج فارس مثبت می‌داند. قانون اساسی کویت پایه روابط خارجی را با تأکید بر احترام متقابل و عدم مداخله در امور دیگران تعریف نموده است.

۳. ساختار بازار بیمه کویت

در بین کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، اولین شرکت بیمه در کشور کویت تأسیس و پایه‌گذاری شد و بعدها به تبع این امر شرکت‌های بیمه به ترتیب در کشورهای عمان و قطر نیز تأسیس شدند. صنایع عمده و بی‌شماری در کویت تحت پوشش بیمه قرار گرفته‌اند. بازار بیمه کویت، بازاری در حال رشد است و پتانسیل سودهای کلانی را در بخش بیمه دارد. بیمه‌های غیرزندگی بیشتر سهم بازار را

۲. نمای اقتصادی

کویت، کشوری است کوچک با اقتصاد محدود و آزاد که به شدت به صدور نفت خام وابسته است. فروش نفت خام ۹۰ درصد تولید ناخالص داخلی و ۷۵ درصد بودجه دولت را شامل می‌شود. بحران جهانی نفت در اواخر سال ۱۹۹۸ و اوایل سال ۱۹۹۹ موجب شد تا بودجه این کشور از ۵/۵ میلیارد دلار به ۳ میلیارد دلار کاهش یابد و همین امر مشکلات گسترده‌ای را برای اقتصاد کویت فراهم آورد.

جدول ۱. مقایسه دو کشور کویت و ایران در

سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۸

سال	۲۰۰۶	۲۰۰۸	۲۰۰۸
شاخص	(کویت)	(کویت)	(ایران)
حق بیمه تولیدی (میلیون دلار)	۶۴۱	۹۱۴	۴۳۰۲
رتبه حق بیمه تولیدی	۶۶	۶۸	۴۶
حق بیمه سرانه (دلار)	۲۲۷/۲	۳۱۳	۵۹/۱
رتبه حق بیمه سرانه	۴۵	۴۸	۷۶
ضریب نفوذ بیمه	۰/۷۰	۰/۶۰	۱/۳۵
رتبه ضریب نفوذ بیمه	۸۳	۸۷	۷۶

همان گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، حق بیمه سرانه در سال ۲۰۰۸ رقمی معادل ۳۱۳ دلار است که از این نظر در وضعیت به مراتب بهتری در مقایسه با کشور ما قرار دارد. البته از این مقدار سهم بیمه‌های زندگی ۷۳/۳ دلار و سهم بیمه‌های غیرزندگی ۲۳۹/۷ است. این تفاوت چشمگیر بیانگر نقش بالای بیمه‌های غیرزندگی و سهم ناچیز بیمه‌های زندگی در بازار این کشور است.

۴. قوانین و نهاد نظارتی بیمه

به موجب قانون شماره ۲۴ مصوب سال ۱۹۶۱، کلیه شرکت‌ها و نمایندگی‌های بیمه که در کویت فعالیت می‌کنند تحت نظارت و کنترل وزارت بازرگانی و صنایع این کشور قرار دارند.

۵. بازیگران بازار

صنعت بیمه کشور کویت شامل سه گروه اصلی از شرکت‌های بیمه با نام‌های شرکت‌های بیمه ملی، شرکت‌های بیمه عربی و شرکت‌های بیمه خارجی

به خود اختصاص داده‌اند. سهم بازار بیمه‌های غیرزندگی با رشدی که اخیراً داشته از ۱۰/۸ درصد در سال ۲۰۰۵ به ۱۷/۸ درصد در سال ۲۰۰۶ افزایش یافته است. این در حالی است که در سال ۲۰۰۶ و ۲۰۰۸ تولید حق بیمه‌های مستقیم در بخش بیمه‌های غیرزندگی به ترتیب به ۴۷۰ و ۶۸۴ میلیون دلار رسیده است.

طی چند سال اخیر بیمه‌های زندگی نیز رشد بسیار خوبی داشته‌اند. به طوری که سهم آنها از حق بیمه کل بازار به ترتیب از حدود ۱۵ درصد در سال ۱۹۹۸ به ۲۹ درصد در سال ۲۰۰۶ رسیده است. در طی این دوره رشد حق بیمه‌های زندگی به ترتیب ۱۵/۷، ۲۳/۹، ۲۶/۵، ۵۸/۵ و ۲۹/۸ درصد طی سال‌های ۱۹۹۸، ۲۰۰۱، ۲۰۰۴، ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ بوده است.

مهم‌ترین دلیل این رشد مستمر طی سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۵ اجرای طرح بیمه درمانی اجباری برای مهاجران است که تا پایان سال ۲۰۰۵ منجر به رشدی بیش از ۵۸/۵ درصد شده است. این در حالی است که در سال ۲۰۰۸ حق بیمه تولیدی بیمه‌های زندگی به ۱۰۶ میلیون دلار رسیده است.

این سیر صعودی به گونه‌ای ادامه پیدا کرد که در سال ۲۰۰۸ ضریب نفوذ بیمه در این کشور به ۰/۶ درصد رسیده است. اما مقایسه‌ای اجمالی بین شاخص‌هایی همچون حق بیمه تولیدی، حق بیمه سرانه و ضریب نفوذ بیمه بین دو کشور ایران و کویت به شرح جدول ذیل، نشان‌دهنده این مطلب است که کشور کویت همچنان با متوسط جهانی و خاورمیانه در شاخص‌های مورد بررسی فاصله زیادی دارد.

- شرکت بیمه هند جدید^۸
 - شرکت بیمه اوریتال^۹
 - شرکت بیمه آمریکایی^{۱۰}
 شرکت‌های خارجی عمده حاضر در بازار بیمه کویت هستند.

بررسی‌های گذشته حکایت از این دارد که اقتصاد و صنعت بیمه کشور کویت بیشتر بر روی شرکت‌های بیمه ملی (داخلی) تمرکز دارد و سهم و پرتفوی این شرکت‌ها افزایش داشته است.

جدول ۲. سهم بازار و حق بیمه‌های تولیدی در

شرکت‌های اصلی (سال ۲۰۰۶)

نام شرکت	سهم بازار (درصد)	حق بیمه تولیدی (میلیون دلار)
شرکت‌های ملی	۸۶/۳	۵۷۶
شرکت‌های عربی	۵/۹	۳۷
شرکت‌های خارجی	۷/۸	-
جمع کل	۱۰۰	-

۶. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در مجموع باتوجه به ساختار اقتصادی، موقعیت جغرافیایی، وجود اشتراکات فرهنگی و تشابه وضعیت بازار بیمه و سطح توسعه صنعت بیمه در دو کشور ایران و کویت، به‌منظور بهبود و گسترش فعالیت‌های اقتصادی در صنعت بیمه می‌توان محورهای زیر را برای بحث و بررسی پیشنهاد کرد:

- همکاری نهادهای نظارتی بیمه دو کشور به‌منظور حضور شرکت‌های بیمه طرفین در بازار بیمه کشور مقابل در چهارچوب قوانین و مقررات جاری بیمه از طریق صدور

است و هرکدام از این شرکت‌های اصلی، خود رهبری و نظارت چندین شرکت بیمه را به‌عهده‌دارند و شرکت‌های فرعی زیر نظر شرکت‌های اصلی به فعالیت مشغول هستند که در ذیل اشاره مختصری به هریک از این شرکت‌ها می‌کنیم:

- شرکت‌های بیمه ملی در سال ۲۰۰۶ با تولید حق بیمه مستقیم ۵۷۶ میلیون دلاری، ۸۶/۳ درصد سهم بازار بیمه را به خود اختصاص داده‌اند. این شرکت خود شامل ۴ شرکت اصلی به شرح زیر است:

- شرکت بیمه گلف^۱
- شرکت بیمه کویت^۲
- شرکت بیمه الاهلیه^۳
- شرکت بیمه واربا^۴

این چهار شرکت با تولید بیش از ۷۰ درصد حق بیمه مستقیم در سال ۲۰۰۶ نقش بازیگران اصلی شرکت بیمه ملی (داخلی) را ایفا می‌کنند.

- شرکت‌های عربی در سال ۲۰۰۶ با تولید حق بیمه مستقیم ۳۷ میلیون دلاری توانسته‌اند ۵/۹ درصد سهم بازار را داشته باشند. هشت شرکت بیمه تحت نظر این شرکت به فعالیت مشغول‌اند که مهم‌ترین آنها:

- شرکت بیمه الاتحاد الوطنی^۵
- شرکت بیمه الدامان^۶
- شرکت بیمه سوئیس لبنانی^۷

با داشتن بیشترین پرتفوی حق بیمه‌ها، بازیگران اصلی این شرکت هستند.

- شرکت‌های خارجی که در سال ۲۰۰۵، ۷/۳ درصد سهم بازار را در اختیار داشتند در سال ۲۰۰۶ به ۷/۸ درصد بازار دست یافتند. سه شرکت بیمه با نام‌های:

1. Gulf Insurance Company
2. Kuwait Insurance Company
3. Al-Ahleia Insurance Company
4. Warba Insurance Company
5. Al-Ittihad Al-Watani Insurance Company
6. Al Daman Insurance Company
7. Lebanese Suisse Insurance Company

8. New India Insurance Company
9. Oriental Insurance Company
10. American Insurance Company

جدول ۳. توزیع حق بیمه‌های زندگی و غیرزندگی (سال ۲۰۰۲)
(ارقام به هزار دینار)

نام شرکت	بیمه‌های زندگی	بیمه‌های غیرزندگی	جمع حق بیمه کل
Al Ahleia insurnac Co	۵۶۴۴	۱۵۸۱۰	۲۱۵۴۵
Gulf insurnac Co	۱۰۳۲۱	۱۶۳۳۷	۲۶۶۵۸
Kuwait insurnac Co	۳۴۴۱	۱۲۸۶۲	۱۶۳۰۳
Warba insurnac Co	۱۴۶۱	۱۲۲۲۴	۱۳۶۸۵
جمع کل	۲۰۸۶۷	۵۷۲۳۳	۷۸۱۹۱

مجوز، ایجاد شعبه، نمایندگی یا مشارکت با شرکت‌های بیمه‌ای؛ بهره‌برداری از ظرفیت ارتباطات بین‌المللی طرف کویته؛ همکاری و مبادله تجارب طرفین در اموری چون

نظارت مالی بر مؤسسات بیمه، افزایش ضریف نفوذ بیمه‌های زندگی، علم اکچوئری، روش‌های ارزیابی خسارت، بیمه حوادث طبیعی، استفاده از فناوری اطلاعات در صنعت بیمه. تسهیل امکان سرمایه‌گذاری مستقیم و غیرمستقیم بیمه‌گران دو کشور در بازار بورس و خرید سهام با توجه به مقررات موجود یا سرمایه‌گذاری در سایر امور اقتصادی؛

تبادل تجربه بین بیمه‌گران دو کشور در زمینه استراتژی‌های سرمایه‌گذاری و روش‌های سرمایه‌گذاری منابع و ذخایر و روش‌های نظارت بر این سرمایه‌گذاری‌ها توسط نهاد ناظر بیمه‌ای؛

همکاری متقابل به منظور واگذاری و قبولی بیمه‌های اتکایی در سطح دو کشور یا سرمایه‌گذاری دو جانبه به منظور تأسیس و راه‌اندازی شرکت‌های بیمه اتکایی مشترک؛

همکاری به منظور تسهیل صدور بیمه‌نامه‌های بیمه‌های باربری و ترانزیت محموله‌ها و کالاهایی که بین دو کشور مبادله می‌شود به‌ویژه محموله‌های نفتی و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه نفت و گاز؛

برگزاری سمینار، دوره‌های تخصصی و کارگاه‌های آموزشی بیمه‌ای مشترک به منظور ارتقای دانش فنی و تخصصی کارشناسان و متخصصین بیمه‌ای و اعزام آنها به منظور ارتقای دانش فنی کارکنان بیمه مرکزی از طریق